

ES SANT DE S'AIGUA

Conten que una vegada hi va haver a Eivissa
i a Formentera una anyada tan dolenta, sense
ploure i de tanta sequedat, que no es pogueren
semmar ses terres ni, de lo que provaren de sem-
brar, va néixer bri ni fuia de res, ni es arbres
feren cap fruita. De lo que s'esdevengué que sa
fam anava de porta en porta, tant per sa gent com
p'es bestiar. Arribà que no hi havia menjar per
ningú, més que p'es quatre senyors grossos de
Vila, i finsus i tot ses garroves es repartien d'una
en una i ses bellotes de tres en tres. I encara a
moltes cases les guardaven p'es infants i p'es
majors. Era lo que es diu tot una llàstima. Per
això li digueren s'Any Dolent i encara ara n'hi ha
memòria.

Ja feia mesos que no havia plogut ni una gota. I bé se'n feien de pregàries i promeses per dins i per fora de ses esglésies, p'es camins i p'es carrers. Sa «capelleta» anava de casa en casa i no tenia aturadís. Tothom demanava aigua. Però just pareixia un càstig del cel i que tots es sants feien es sord.

Fins que un dia, a una parròquia petita, s'ajuntaren uns quants vesins i en feren una, de pregària, a un sant, ningú sap a quin. I fos que aquest es compadís i se'ls escoltàs o fos lo que fos, lo cert és que encara no l'havien acabat quan, a la fi, es posà a ploure, i fort, pertot, i sa ploguda va durar uns quants dies. Tants, que ses terres begueren a prou, revengueren ses fonts, aviat verdejaren es sembrats, es bestiar i s'avirament trobaren menjar per engordir-se i s'acabà sa fam.

Ja podeu pensar s'alegria i sa folgança que hi hagué pertot arreu. Però més que enlloc, en aquella parròquia petita a on, sense voler sebre que havia plogut pertot i que a's mateix temps que allí es feia sa pregària també la feien per moltes altres bandes, cregueren de bona fe que era sa seua, sa que havia arribat a ser escoltada per aquell sant. I tan segurs n'estaven que tots es vesins resolgueren fer-li una imatge de lo més polit que s'hagués vist mai.

Se'n van a casa d'un fuster que sabia treballar molt bé sa fusta d'olivera, li diuen lo que desitgen, aquell diu que sí, fan preu i queda s'encàrrec fet per tal dia.

Era ver que aquell home en sabia molt i tenia unes mans de plata, com solen dir. Trià una soca d'olivera vèia, taiada de lluna i ben seca, i es posà a fer sa imatge d'aquell sant. Hi posà, ho podeu ben creure, tot es seu seny i sebre. I p'es dia senyalat la tengué llesta i a punt i la portà a sa capelleta a on l'havien de posar. Allí l'esperaven es qui li havien fet sa comanda, que eren deu o dotze, amb unes ganes mai vistes de veure quina imatge els havia fet aquell home; veïam si els feia quedar bé o no davant sa gent.

—Anau amb seny a donar-li cap toc! —deia es mestre, quan la baixaven d'es carro—. No la deixeu fregar per enlloc, que té es caires molt delicats!

—No passeu ànsia —deien es hòmens—, que hi anam tant com sabem i podem.

I va ser ver. Ni un colpet, ni una rascadeta, li donaren.

La posaren damunt una tauleta i li llevaren es sac i ses flassades que portava embolicats.

—Què? —preguntà es mestre—. Us agrada o no us agrada?

Aquells hòmens es quedaren amb sa boca badada i no tenien a prou uis per mirar. Perquè era veritat que ho era una imatge ben acabada del tot. Era de veure.

—Vaja una cosa més polida! —exclamaren—. No pareix tocada de mans! Això és lo que volíem!

—Idò, si estau satisfets —acabà es mestre—, ara pagau... i així hi estarem tots.

Li comptaren un bon grapat de sous i els hi donaren dins una bossa.

I va ser ver que, de moment, tothom quedà satisfet de sa feina, d'es preu i de tot.

Però ja es sap que sempre hi ha hagut, hi ha i hi haurà qui, com solen dir, es bo a trobar pedres en es lleu. Sobretot quan es tracta de cosa en què són molts a prendre-hi part. Així que aviat n'hi hagué que en començaren a trobar, de pedres en es lleu.

A's cap d'un parei de dies es presenta an es mestre un d'aquells hòmens que havien trobat sa imatge tan ben feta, i li diu:

—Mestre: hauríeu de venir, amb ses eines, a veure si mos arreglau una coseta de sa imatge que no acaba d'agradar.

Es mestre pren ses eines i se n'hi va.

—Veis, aquí, en aquesta espatla —li diu aquell—, hauríeu de rebaixar-li una miqueta.

Es mestre, que era molt pacient, ho va fer així com aquell li manava.

A's cap d'uns dies més, se n'hi entrega un altre i també li diu que hi hauria d'anar per arreglar una altra coseta.

Es mestre se n'hi va.

—D'aquí —li diu—, de sa banda d'aquesta cuixa, trob que li hauríeu d'esmotxar unes burbaies.

Es mestre arrufà es nas; però no va dir res i li llevà aquelles burbaies, encara que fos un desbarat tan gros com es primer.

Al s'endemà hi va un altre i també diu an es mestre que hi hauria d'anar per un altra coseta.

—Aquesta oreia —li diu—, no la trobau més grossa que s'altra? Li voleu llevar una miqueta de dalt i de baix?

Així, un darrera s'altre, com que es veu que tots hi volien dir sa seua, tots anaren a buscar es mestre perquè llevàs una miqueta d'aquí o d'allà o d'allà deçà. Pareixia que anaven a temes a veure qui hi llevaria més.

I, ara unes burbaies d'un costat, unes llesques de s'altre, unes refilades de sa panxa, unes apri-mades d'es braços i unes altres a ses cames, acabà just com havia d'acabar: que no en quedà, de sant.

Encara ara, quan parlen d'un sant que no està apuntat en es calendari, solen dir: És sant de s'Aigua.